

Dongs "Regler for gastransport og gaslagerydelser"

Dato: 17.06.2002 • Journalnr.: 3/1307-0300-0027

Resumé

1. DONG er som transmissionsselskab i medfør af naturgasforsyningslovens § 23, stk.1 pålagt i samarbejde med distributionselskaberne at udarbejde regler for gastransport. Reglerne skal være objektive og ikke diskriminerende. Reglerne er meget vigtige betingelser for transport af naturgas.
2. DONG offentliggjorde "Regler for gastransport og gaslagerydelser" primo 2000. Reglerne er ændret 3 gange - senest 1. maj 2002.
3. Energistyrelsen kan i medfør af § 23, stk. 4 fastsætte nærmere retningslinier for udarbejdelsen af reglerne og deres indhold samt give påbud om ændring af disse. Styrelsen har ikke anvendt denne kompetence.
4. Energitilsynet kan i medfør af § 38 og 41, stk.1 give påbud om ændring af betingelser som tilsynet ikke finder er rimelige.
5. Kompetencen til at regulere "Regler for gastransport og gaslagerydelser" er således delt mellem Energitilsynet og Energistyrelsen., idet Energitilsynet navnlig har kompetencen til at vurdere rimeligheden af priser, tariffer og betingelser, mens Energistyrelsen har kompetence til at vurdere tekniske aspekter af reglerne som eksempelvis definitionen af en nødfor-syningssituation.
6. Energitilsynet og Energistyrelsen har aftalt en nærmere arbejdsfordeling for vurdering af de enkelte aspekter af "Regler om gastransport og gaslagerydelser" og Tilsynets sekretariat har gennemgået priser og betingelser i DONGs "Regler for gastransport og gaslagerydelser" i henhold til naturgasforsyningslovens § 38 stk. 2.
7. Energitilsynets sekretariat har i foråret 2002 mødtes flere gange med DONG og Energi-styrelsen. Som et resultat af drøftelserne har DONG annonceret, at selskabet ultimo juni 2002 vil foretage flere betydelige ændringer af reglerne.
8. Efter sekretariatets opfattelse kan de annoncerede ændringer betyde, at adgangen til DONGs net vil ske på mere rimelige vilkår end i dag. Det gælder specielt, at transportaftaler vil kunne indgås på månedsbasis og ikke som tidligere på årsbasis. Tilsynet vil dog først kunne vurdere ændringerne, når de nærmere detaljer i ændringerne er kendte.
9. Tilsynet har derudover vurderet, at bestemmelserne i "Regler for gastransport og gaslage-rydelser" vedrørende nominering og renominering af gastransporternes størrelse samt bestemmelserne vedrørende timebalancering af gastransporten bør ændres.
10. Det vurderes, at især bestemmelsen om, at transportkunder time for time skal have balance mellem levering og relevering af naturgas er urimelig i kombination med de øvrige regler. En bestemmelse om, at kunder skal være i balance på døgnbasis vil ikke være urime- lig. Men Tilsynet er åben overfor andre mulige alternativer.
11. Denne vurdering er baseret på en vurdering af den praktiske rimelighed af bestemmel- serne samt internationale sammenligninger. Desuden er de på Madridforum¹ vedtagne retningslinier for god praksis ved håndtering af tredjepartsadgang til gasinfrastruktur - på linie med internationale sammenligninger - draget ind i gennemgangen.
12. Det har indgået i tilsynets vurdering, at DONG har gjort timebestemmelsen mere fleksibel ved at tilbyde en vis "gratis" mulighed for ubalance, samt at DONG tilbyder transport- kunder at købe sig til yderligere fleksibilitet.
13. Ved vurderingen indgår desuden, at DONG har oplyst, at bestemmelsen om timebalan- cering skal ses i lyset af frygt for spekulation mod DONGs transmissionssystem. I øjeblikket har ingen tredjeparter adgang til systemet.

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

14. DONG har afgivet høringssvar af 7. juni 2002. Høringssvaret har indgået i Tilsynets vurdering.

Afgørelse

15. Det meddeles DONG A/S,

16. at Energitilsynet i medfør af naturgasforsyningslovens § 38, stk. 2 finder, at bestemmelsen i DONG's "Regler for gastransport og gaslagerydelser", punkt 6 om en daglig nominering sammenholdt med bestemmelsen om gebyr for efterfølgende renomineringer ikke er rimelige.

17. at Energitilsynet i medfør af naturgasforsyningslovens § 38, stk. 2 finder, at bestemmelserne i DONG's "Regler for gastransport og gaslagerydelser", punkt 8 om balancering ikke er rimelige i deres nuværende udformning.

18. at det i medfør af naturgasforsyningslovens § 41, stk. 1 pålægges DONG at ændre reglerne for renominering således, at reglerne kommer i overensstemmelse med lovens § 38, stk.1. inden 1. oktober 2002.

19. at det i medfør af naturgasforsyningslovens § 41, stk. 1 pålægges DONG at ændre reglerne for balancering således at reglerne kommer i overensstemmelse med lovens § 38, stk.1. inden 1. oktober 2002.

20. at beslutningen for så vidt angår pålægget om balancering vil blive genovervejet, hvis der viser sig tegn på betydelig spekulation mod DONG.

21. at det anerkendes, at DONG vil ændre rammerne for "Regler for gastransport og gaslagerydelser" ultimo juni 2002 på de i dette notat beskrevne områder og at Tilsynet efterfølgende vil tage stilling til det eksakte indhold af reglerne.

Sagsfremstilling

Beskrivelse af reglerne

22. DONG's "Regler for gastransport og gaslagerydelser²", er udarbejdet i medfør af lov om naturgasforsyning § 23, stk. 1.

23. Reglerne, der skal sikre tredjeparts adgang til transmissionssystemet, fastsætter alle generelle aspekter omkring gastransport og gaslagerydelser. Der er tale om standardvilkår, som vil ligge til grund for alle individuelle aftaler om transport i DONG's transmissions- og distributionssystem. Reglerne gælder også i de øvrige distributionsselskaber. De individuelle transportaftaler vil indeholde bestemmelser om aftaleperiode, leverings- og releveringspunkt, maksimale timemængder, m.v. Der kan også suppleres med individuelle aftaler om balanceservice og/eller en lageraftale.

24. Reglerne udgør et omfattende og forholdsvis teknisk materiale, der i detaljer er blevet diskuteret med DONG. I det følgende er fokuseret på de områder, hvor sekretariatet ikke har opnået fuld enighed med DONG.

25. Reglerne kan for overskuelighedens skyld deles op i tre hovedgrupper:

26. Principperne for aftaleindgåelse m.v. (A) præciseres i bestemmelser om aftaleperiodens længde, rammerne for anmodning om og tilbagekaldelse af transportkapacitet, bestemmelser om nødforsyning og om tariffer.

27. Balancering og nominering. (B) reguleres i en række punkter. Først regler for nomineringer der angiver, hvorledes transportkunden skal advisere transmissionsbevillingshaver om de gasmængder, der skal transporteres. Dernæst regler for levering og relevering med rammerne for tilladte afvigelser i forhold til de af transportkunden nominerede mængder. Herefter regler for allokering af kapacitet og endelig rammerne for gasbalancering, herunder regler for balancebetaling og muligheden for balanceservice.

28. Sikkerhedsstillelse og andre finansielle og ansvarsmæssige forhold (C) omfatter bestemmelser, der regulerer transmissionsbevillingshavers ret til at kræve dokumentation for transportkunders økonomiske forudsætninger, krav om selvskyldnerkaution i forbindelse med overdragelse af kapacitet samt bestemmelser om force majeure og erstatning.

29. Der har været afholdt møder med DONG Naturgas, hvor reglerne har været drøftet og DONG har været præsenteret for Energitilsynets synspunkter. DONG har på en række områder givet tilsag om at revidere reglerne.

30. De dele af DONG's "Regler for gastransport og gaslagerydelser", hvor der ikke er opnået fuld enighed med DONG om ændringer og som hører under Energitilsynets kompetenceområde, vil blive beskrevet i det følgende. Reglerne om gaslagerydelser er dog undtaget³.

Vigtigste diskussionspunkter

A. Principper for aftaleindgåelse m.v.

Puljning af kapacitet

31. Såfremt en transportkunde har flere transportaftaler med såvel samme leveringspunkt som overgangspunkt/releveringspunkt, har transportkunden mulighed for at pulje transportkapaciteten for disse transportaftaler ("Regler for gastransport", punkt 5.1.d og 5.2.d).

32. For at transportkunden kan pulje transportkapaciteten, skal transportperioderne være sammenfaldende og de pågældende transportaftaler skal have samme leverings- og overgangs/ releveringspunkter.

Tilbagekaldelse af uudnyttet kapacitet

33. Såfremt transportkunden ikke benytter den godkendte transportkapacitet i en periode på mindst 30 fortløbende dage ("Regler for gastransport", punkt 5.1.f og 5.2.f) og ikke gennem de 14 efterfølgende dage skriftligt har redegjort for, hvorledes den godkendte kapacitet vil blive anvendt, er transportbevillingshaver berettiget til, at bringe aftalen til ophør og transportkunden forpligtet til at erlægge betaling for den resterende del af transportperioden.

Overdragelse

34. Ifølge "Regler for gastransport" punkt 21 kan en transportkunde, efter forudgående skriftlig accept fra DONG, samlet overdrage sine rettigheder og forpligtelser i henhold til en transportaftale til en tredjepart.

Nødforsyning

35. I en nødforsyningssituation ("Regler for gastransport" punkt 13) kan det forekomme, at en transportkunde leverer naturgas ind i det danske naturgassystem ved leveringspunktet uden transportkunden får releveret en tilsvarende mængde i releveringspunktet.

36. Når naturgassen ikke bliver releveret til transportkunden, betyder det, at Transmissionsbevillingshaveren har anvendt naturgassen til opretholdelse af nødforsyningsforpligtelsen.

Tariffer og gebyrer

37. Ifølge "Regler for gastransport" punkt 17 skal transportkunden betale en årlig kapacitetsbetaling (med lige store månedlige ydelser) samt en variabel volumen betaling (for den faktiske transport) til DONG for transport i Transmissionssystemet. Transportkunden skal tillige betale kapacitetsbetaling for nødforsyning. Tarifferne reguleres hvert år og offentliggøres af DONG.

Allokering af kapacitet

38. Ifølge "Regler for gastransport" punkt 9 anvender DONG et "først til mølle" princip ved allokering af kapacitet, dvs., at den transportkunde, der først anmoder om kapacitet hos DONG, først får allokeret kapacitet.

B. Balancering og nominering

Nomineringer

39. Ifølge "Regler for gastransport" punkt 6, indebærer en nominering, at transportkunden kl. 12.00 dagen inden et gasdøgn skal give transmissionsbevillingshaveren oplysning om, hvilke mængder (i kWh/time) der hver time den følgende dag vil blive henholdsvis leveret og releveret samt eventuelt injiceret/udtrukket fra lager.

40. Såfremt en transportkunde efter nomineringen finder ud af, at det faktiske kapacitetsbehov er anderledes end det nominerede, er der mulighed for at renominere. Renominering skal ske senest kl. 16.00 i pågældende gasdøgn med virkning fra kl. 20.00 den samme dag.

41. Transportkunderne skal (punkt 6.2 jf. punkt 17.5.(a) (iii)) betale et renomineringsgebyr for de timemængder, som den pågældende nominering er ændret med.

42. Transportkundens nomineringer må ikke overstige den i transportaftalen fastsatte maksimale timemængde.

43. DONG samarbejder med deres tyske naboselskaber om procedurer for nomineringer.

Levering- og releveringsbestemmelser

44. Ifølge "Regler for gastransport" punkt 7 er transportkunden forpligtet til hver time at levere den mængde, som er fastlagt for den pågældende time i den godkendte nominering. Mængden må maksimalt afvige med +/- 20 %. Afviger den samlede timeleverance med mere end +/- 20 % er transportkunden forpligtet til at betale et nomineringsgebyr.

45. Overstiger den samlede timeleverance fra transportkunden den maksimale timemængde kan transportbevillingshaver afvise at modtage den overskydende mængde. Modtager transmissionsbevillingshaver timemængder ud over den fastlagte maksimale timemængde, skal kunden betale et overleverancegebyr.

46. Bevillingshaver er berettiget til, ifølge punkt 7.2, at afvise transportkundens gas, i tilfælde af at kunden i 48 timer eller mere i de foregående 30 dage leverer gasmængder, som på timebasis afviger mere end +/- 20% af den godkendte nominering.

47. Transportkundens aftag ved releveringspunktet er reguleret på tilsvarende måde vedr. nomineringer/ gebyrer, overskridelse af samlede timeleverancer/- aftag og overleverancegebyr.

Gasbalancering

48. Ifølge "Regler for gastransport" punkt 8 er transportkunden forpligtet til at være i timebalance (hver time at levere en mængde, som svarer til den mængde, som han aftager ved releveringspunktet).

49. Hvis den akkumulerede balancegasmængde ved leveringspunktet i hver time ligger over +/- 40% af den maksimale timemængde ved releveringspunktet, skal transportkunden betale "balancebetaling".

50. Ifølge "Regler for gastransport" punkt 10 kan transportkunden anmode om balanceservice 30 dage før transportperiodens begyndelse (og på hvilket som helst tidspunkt i løbet af transportperioden med min. 30 dages varsel).

51. Når transportkunden har indgået en aftale om balanceservice med transportbevillingshaver, påtager transportbevillingshaver sig at stille ekstra mængder til rådighed hhv. aftage ekstra mængder fra transportkunden i det omfang balancegasmængden i en time ligger udenfor +/- 40 % af den maksimale timemængde. Transportkunden betaler balancebetaling for denne service ("Regler for gastransport", punkt 17,5 (e)(i)).

C. Sikkerhedsstilling og andre finansielle forhold

Sikkerhedsstilling

52. Potentielle transportkunder kan ("Regler for gastransport", punkt 5.1, litra c, xiii og punkt 5.2, litra (c)(x)), blive afkrævet dokumentation for økonomiske forudsætninger for at indgå en transportaftale.

53. Såfremt transportkunden ikke efter transmissionsbevillingshaver skøn har de fornødne finansielle forudsætninger er transmissionsbevillingshaver berettiget til at kræve en bankgaranti.

Sekundært marked for kapacitet

54. En transportkundes overdragelse af rettigheder og forpligtelser er betinget af at overdrager, indtil en af bevillingshaver fastsat skæringsdato, indestår som selvskyldner for opfyldelsen af forpligtelserne i henhold til den pågældende transportaftale.

Force majeure

55. Ifølge "Regler for gastransport", punkt 20 suspenderes en parts pligter i henhold til transportaftalen, såfremt der måtte opstå en situation med force majeure.

56. Undtagelsen til denne bestemmelse er, at betalinger i henhold til punkt 17.2. 17.3 og 17.4 ikke suspenderes. Punkterne vedrører hovedsageligt betalinger fra transportkunden til (transporttariffen i transmissions- og i distributionssystemet og samtlige gebyrer og betalinger i øvrigt).

Erstatning

57. "Regler for gastransport, punkt 23.2 indeholder en ansvarsbegrænsning, idet erstatningsansvaret er begrænset til direkte tab og beløbsmæssigt til DKK 2 mio. pr. døgn, medmindre den ansvarlige part handlede forsættligt.

Lovgrundlag

58. Både Energitilsynet og Energistyrelsen har kompetence til regulering af "Regler for gastransport og gaslagerydelser". Energistyrelsen har kompetence til at udstede retningslinier og Energitilsynet har kompetencen til at påse rimeligheden af regelsættet. Energistyrelsen har ikke p.t. udnyttet muligheden for at udstede retningslinier på området.

59. Tilsynet og styrelsen har etableret en arbejdsfordeling for behandling af "Regler for gastransport" for de diskuterede problemstillinger. Såfremt nye problemstillinger skal behandles, tager Energitilsynet og Energistyrelsen stilling til en arbejdsfordeling i de konkrete tilfælde.

60. *Energistyrelsen* varetager reguleringen vedrørende:

61. Transportaftalens varighed, herunder DONG's effektivering af tilbud om kortvarige transportaftaler (1 måneds varighed).

62. Regler (i forbindelse med gasbalancering) vedrørende afvisning af gasmængder, der ligger ud over den maksimale timemængde.

63. Bestemmelser om tidspunkter for nominering og renominering, herunder en udsættelse af det senest mulige nominerings- og renomineringstidspunkter samt en ændring af gasdøgn.

64. Regler om definition af en nødforsyningsssituation, herunder også overfor force majeure.

65. Indholdet af reglerne om "Force majeure" - undtaget regler om betaling, der hører under Energitilsynet.

66. *Energitilsynet* varetager reguleringen vedrørende:

67. Gasbalancering, undtaget rammerne for afvisning af gas, jf. ovenfor.
68. Regler for puljning af transportaftaler samt regler om nominering og renominering, undtaget dog tidspunktet derfor, jf. ovenfor.
69. Regulering af den situation, hvor transportkundens mængder afviger væsentligt fra den godkendte nominering.
70. Gebyrpolitik samt betaling ved fx en nødforsyningssituation og ved force majeure.
71. Regler for overdragelse af kapacitet samt regler for ikke anvendt kapacitet.
72. Regler for allokering af kapacitet samt offentliggørelse om tilgængelig kapacitet. Regler om erstatning samt finansielle forhold.
73. **Energiltilsynets udgangspunkt** for vurderingen af DONG's "Regler for gaslagerydelser" er naturgasforsyningslovens § 38⁴ med tilhørende forarbejder.
74. Af lovens § 38, stk.1 fremgår det, at:
75. "Priser og *betingelser* for ydelser fra *transmissions-*, lager og LNG-selskaber skal fastsættes således, at der *ikke diskrimineres* mellem systembrugerne. Ved prisfastsættelsen skal der tages hensyn til selskabernes omkostninger samt til, at der skal kunne opnås et rimeligt afkast af den i selskaberne investerede kapital".
76. Stk. 2 fastsætter, at:
77. "*Energiltilsynet fører tilsyn* med prisernes og *betingelsernes rimelighed*, jf. stk. 1.
78. I forarbejderne til lov nr. 449 af 31. maj 2000, vedr. lovens § 38 anføres, at:
79. "Selskaberne må ikke diskriminere mellem systembrugerne. Selskaberne må således ikke fastsætte priser og betingelser overfor egne tilknyttede selskaber, der favoriserer disse."
80. Forarbejderne til § 38, stk. 2 angiver, at:
81. "Energiltilsynet tager i vurderingen af priser og *betingelser hensyn til priser og betingelser, der gælder på tilsvarende markeder*".
82. Energiltilsynet kan i medfør af § 41, stk.1 give påbud om ændring af priser og betingelser, såfremt de måtte anses for at være i strid med bestemmelserne i naturgasforsyningsloven.
83. **Energistyrelsen** kan fastsætte regler om de krav der stilles til transmissionselskaber og lagerselskaber, samt regler for indholdet af distributionselskabets forpligtelser, jf. lovens § 12, stk. 2, § 15, stk. 2 og § 14, stk. 2.
84. Transmissionsselskaber skal i medfør af § 23, stk. 1 og i samarbejde med distributions-, lager- og LNG selskaber fastsætte regler for benyttelse af transmissionssystemet.
85. Reglerne skal, jf. § 23, stk.2, være objektive og ikke diskriminerende samt tilgængelige for brugere og potentielle brugere af systemet.
86. Energistyrelsen har kompetencen til at fastsætte nærmere retningslinier for udarbejdelsen af reglerne og reglerens indhold, jf. § 23, stk. 3 samt give pålæg om ændring af reglerne, jf. lovens § 23, stk. 4.

Markedsbeskrivelse

87. DONG Naturgas er det eneste selskab på det danske marked, der driver transmissionsvirksomhed. Distribution af naturgas varetages af DONG Distribution, Naturgas Fyn og HNG og NGMN.

Internationale sammenligninger - Madridforum

88. Det europæiske forum for gasregulering - Madridforum - blev etableret i 1999 på Europa Kommissionens initiativ. Formålet var at etableret et forum for diskussion af de problemer som gasdirektivet ikke tog højde for i forbindelse med skabelsen af et indre marked for gas.
89. De vigtigste af de emner der behandles for øjeblikket er den grænseoverskridende handel med gas - såvel tekniske som kommercielle barrierer for skabelsen af et fuldt operationelt indre marked for gas.
90. Madridforum består af nationale reguleringsmyndigheder, medlemsstater, Europa Kommissionen, Transmissionsselskaber, forsyningselskaber, shipper's, forbrugere, netværksbrugere og gasbørser.
91. Madridforum vedtog på sit 5. møde - den 7. til 8. februar 2002 - et sæt retningslinier for håndtering af tredjeparts adgang til gasinfrastrukturen. Retningslinierne er ikke retligt bindende. Men det er forventeligt at de vejledninger, som vedtages i Madridforum vil præge det direktivforslag, som er lagt frem - og dermed præge den fremtidige lovgivning på området.
92. De i Madridforum vedtagne retningslinier skal klargøre regler og ansvar for hovedaktørerne på markedet for transport af gas, for at sikre at der ikke diskrimineres mellem systembrugerne og for at understøtte den grænseoverskridende handel.
93. Derfor skal transmissions bevillingshaverne (TSO'erne) samarbejde for at sikre, at der kan transporteres gas på tværs af systemerne og for at sikre effektive og ikke diskriminerende

de procedurer, som giver netværksbrugere mulighed for at transportere gas gennem transmissionssystemer i hele EU.

94. For at sikre dette, fastsætter Madridforum følgende retningslinier for de regler, der skal gælde for gastransport:

A. Principper for transportaftaler ifølge Madridforum

95. TSO'en skal

96. tilbyde samme services på samme betingelser til hhv. egne tilknyttede virksomheder som til 3. parter indenfor EU.

97. offentliggøre på internet (på nationalsprog og på engelsk) hovedvilkår for alle services, inklusive tariffer og ubalancegebyrer samt kort over transmissionsnettet med markering af alle hovedind- og udgange på internet.

98. tilbyde både lang- og korttidskontrakter på forespørgsel (fleksibel varighed og fleksibel startdato) samt afbrydelige kontrakter.

99. udvikle services og adgangsregler, der sikrer at transmissionsnettet og tilknyttede ydelser kan udnyttes til opfyldelse af forpligtelser i tilstødende områder.

100. indirekte transmissionsvilkårene således at de ikke forhindrer fri handel med og overdragelse af kapacitet.

101. For at sikre transparente, objektive og ikke diskriminerende tariffer skal TSO'en offentliggøre følgende detaljerede informationer om tarifstrukturen:

- Generel tarif metodik (omkostningsbaseret, international benchmarkorienteret).
- Definitioner af omkostninger (hvis tariffen er omkostningsbaseret).
- Tarifstruktur (point to point, entry/exit, zonal or nodal system eller frimærke).
- Fordeling af omkostninger på kapacitets- og volumenbetaling.
- Detaljeret tarifdesign (redegørelse for udregning af gebyrer)
- Principper for variationer, herunder indeksering af tariffer
- Særlige tariffer/regler for tilbagekaldelse af kapacitet.
- Omfanget af offentligt tilsyn.

102. Hvis forskelle mellem de enkelte landes transportregimer vil hæmme grænseoverskridende handel skal TSO'en tilstræbe sammenhæng ved at ændre principper og tarifstruktur.

103. TSO'en skal modvirke hamstring af kapacitet og fremme udnyttelse af ikke brugt kapacitet.

B. Balancering, m.v. ifølge Madridforum

104. TSO'en skal:

105. tilbyde "ikke bundlede" services i forbindelse med adgang til transmissionsnet, LNG faciliteter, herunder bl.a. balanceservice og gaslagring.

106. skal offentliggøres oplysninger om løbende tilgængelig kapacitet - indledningsvist som et minimum for kapacitet ved landegrænserne- på internet på en brugervenlig måde.

107. samarbejde med andre TSO'er om sammenkobling, balancering og harmonisering af kvalitetsspecifikationer.

108. standardisere nomineringsprocedurer og måleenheder og udvikle informationssystemer og elektroniske kommunikationsværktøjer til nomineringer, kapacitetsreservationer og for at tilvejebringe/gøre relevante data tilgængelige. TSO skal koordinere procedurer og vedligeholdelsesarbejde med de øvrige europæiske TSO'er.

109. implementere ikke diskriminerende og transparente systemer for allokering af kapacitet samt regler for håndtering af situationer med underkapacitet. Reglerne skal overvåges af den relevante myndighed.

110. Opstår der problemer med at levere den kontraktmæssige ydelse pga. kortvarig underkapacitet skal de, der kan blive påvirket, have besked, og der skal umiddelbart (hurtigt) søges en ikke diskriminerende løsning.

111. Tso'en skal designe et retfærdigt, ikke diskriminerende og transparent sæt regler for balancering, baseret på objektive kriterier, der reflekterer TSO'ens fleksibilitet og behov.

112. Balancereglerne, som skal tilses af den relevante myndighed, skal forhindre krydssubsidiering mellem transportkunderne. TSO skal sikre at de samme regler anvendes både for transaktioner for egne tilknyttede virksomheder som for tredjemand på en formel og kontrollabel måde.

113. TSO'en skal sikre at balancegebyrer er ikke diskriminerende, er stort set omkostningsneutrale og samtidig tilskynder transportkunden til at balancere in- og output.

114. TSO skal lette pooling og ex ante handel med balanceringsydelse mellem forskellige transportkunder.

115. Transportkunderne skal forsynes med tilstrækkelige, betimelige og pålidelige informationer om deres balancestatus og ubalancegebyrer, hvor sådan en information kan tilbydes for rimelige omkostninger.

C. Sikkerhedsstillelse og andre finansielle forhold ifølge Madridforum

116. For at forhindre interessekonflikter skal systemoperatørerne i vertikalt integrerede virksomheder være tilstrækkeligt funktionelt uafhængige af forsyningsvirksomhederne.

Internationale sammenligninger - EU- Benchmarking⁵.

Europa Kommissionen har - for at evaluere situationen på elektricitets- og gasmarkedet - udarbejdet den første benchmarking rapport om status på implementeringen af et indre marked for el og gas.

117. En af forhindringerne - som Kommissionen har identificeret i sin rapport - for fuld konkurrence på gasmarkedet, er balanceringsreglerne. Balancering kan være lettere for gas end for el, idet transmissionsselskaberne har mulighed for at komprimere gas, hvilket også betyder at balanceperioderne kan være længere for gas end for el.

118. Forhindringerne er fx unødvendigt strenge balanceringsregler. Krav til transportkunderne om timebalance kombineret med begrænset adgang til fleksibilitet og lagerfaciliteter udgør en adgangsbarriere. Kravet om timebalance kan betyde, at nye markedsdeltagere kan komme til at betale høje balancegebyrer⁶.

119. Kommissionen anfører i sin rapport, at reglerne for balancering og lager er lige så vigtige for tredjepart som tariffene i sig selv. Reglerne skal virke på en fair måde for at sikre, at betingelserne ikke er diskriminerende.

120. De fleste lande indenfor EU arbejder med døgnbalancering⁷. Holland er fra år 2002 skiftet fra time- til døgnbalancering.

Internationale sammenligninger - Transmissionsselskaber i USA, Australien, England, Tyskland, Belgien og Danmark.

121. Naturgas Fyn og Naturgas Sjælland fik i 2001 udarbejdet en analyse af nominerings- og balanceringsprogrammer over hele verden⁸. De udvalgte lande/selskaber har erfaringer på forskellige niveauer, dvs. de har praktiseret tredjepartsadgang til transmissionssystemer i kortere eller længere tid. Den mest omfattende erfaring findes i USA, hvor de første metoder til nominering og balancering er beskrevet i starten af 1990. Så USA har været igennem såvel de tidlige trin som i den seneste udvikling på området. Det engelske system, det australske-, det tyske- og det belgiske - er alle systemer på andre erfaringsniveauer.

Transmissionsselskaber i USA

Balancering, m.v.

122. Næsten alle transmissionsselskaber i USA anvender døgnbalance. Tolerancer og strafgebyrer varierer blandt selskaberne nærmere bestemt af fire hovedfaktorer⁹:

- Faktor 1. Transmissionsselskabets operationelle stade og kapacitet.
- Faktor 2 De teknisk rammer (IT) i transmissionsselskabet
- Faktor 3. Transmissionsselskabets administrative Rammer/formåen.
- Faktor 4. Konkurrerende transmissionsselskaber /konkurrenceforholdene.

123. Faktor 1 bestemmes af, hvor meget overskudskapacitet, der er i systemet på en spidsbelastningsdag samt transmissionssystemets udformning (trunk line eller spider web).

124. I et trunk line system, hvor der kun er få entry- and exit points, er det lettere at styre og måle mængden af balancegas samt at have overblik over systemets tolerance.

125. Faktor 2 og 3 er et spørgsmål om investering og udvikling. Alle transmissionsselskaber i USA kan nu leve op til krav og rammer på dette område. Men målinger foretages altid på døgnbasis og ikke på timebasis.

126. Faktor 4 har en meget stor indvirkning på toleranceniveau og strafgebyrer. Transmissionsselskaberne tiltrækker kunder ved at tilbyde fleksible nominerings- og balanceringsrammer.

127. Fleksibiliteten vises ofte ved toleranceniveau og balancegebyrernes størrelse. Ofte anvendes eskalerede balancegebyrer, dvs. afmålt efter graden af ubalance. Ved fastsættelsen tages der udgangspunkt i, at indtægten for strafgebyrer ikke må udgøre en overskudsforretning. Balancegebyrer omfatter betaling for alternative omkostninger, for den - pga. ubalancen - tabte kapacitet.

128. Transportkunderne kan foretage nomineringer to gange dagen før og to gange på selve dagen (uden gebyr), så risikoen for balancegas gøres mindre.

Transmissionsselskaberne generelt

129. De af analysen omfattede transmissionsselskaber - undtaget DONG - afslutter nomineringerne senere end kl. 12.00, fx kl. 16.00.

130. Ingen af de af analysen omfattede selskaber - udover DONG - tager gebyr for renomineringer.

131. Skema over transmissionsselskabernes balanceregimer ses nedenfor¹⁰:

Company	Balancing rules
Distrigas (B)	Hourly
BEN, Ruhrgas, Thyssengas, VNG, VinGAS (D)	Simultaneously ¹¹ - Hourly and daily
DONG (DK)	Hourly
Enegas (E)	Daily
Gaz de France (F)	Daily
Bord Gais (IRL)	Daily
SNAM (I)	Monthly/daily
Gasunie (NL)	Hourly and daily (from 2002)
Vattenfall Naturgas (S)	Not yet published
BG Transco (UK)	Daily

Begrundelse

132. Energitilsynet har gennemgået "Regler om gastransport og gaslagerydelser". Tilsynet har været i dialog med DONG om en række punkter i regelsættet for - ved en efterfølgende revision deraf - at sikre at punkterne lever op til kravet om rimelighed i naturgasforsyningslovens § 38, stk. 2.

133. Da Energitilsynet, i henhold til forarbejderne til naturgasforsyningslovens § 38, stk. 2, ved vurderingen af priser og betingelser skal tage hensyn til priser og betingelser, der gælder på tilsvarende markeder, vil international praksis og erfaring samt de på Madridforum vedtagne retningslinier blive inddraget i Tilsynets vurderinger.

134. I det følgende redegøres for tilsynets vurdering af de diskuterende punkter.

A. Principper for aftaleindgåelse m.v.

Puljning af kapacitet

135. For at transportkunden kan pulje transportkapaciteten, skal transportperioden ifølge DONGs "Regler for gastransport" punkt 5 være sammenfaldende.

136. Tilsynet finder, at såfremt transportperioden ikke er helt sammenfaldende, bør det alligevel være muligt for transportkunden at kunne pulje transportkapaciteten for den del af perioden, der er sammenfaldende. DONG mener ikke, at reglerne er til hinder for at pulje aftaler på denne måde.

137. "Regler for gastransport" giver ikke mulighed for at gas leveret i et punkt kan aftages i to forskellige punkter. En øget fleksibilitet på dette område kan i visse tilfælde være en fordel for kunderne. Sekretariatet vil drøfte dette med DONG i den kommende proces.

Tilbagekaldelse af uudnyttet kapacitet

138. "Regler for gastransport", punkt 5.1 og 5.2 giver DONG mulighed for at bringe transportaftalen til ophør og kræve betaling, som hvis transportaftalen var blevet gennemført.

139. Tilsynet finder, at kravet om betaling af et engangsbeløb for den resterende del af transportperioden i overensstemmelse med Madridforums anbefalinger bør udskiftes med et omkostningsneutralt gebyr.

Nødforsyning

140. Tilsynet finder, at DONG - i tilfælde af at transportkundens gas ikke leveres - skal tilpasse reglerne således, at det sikres at betalingen til transportkunden i hvert fald dækker dennes omkostninger til indkøb af gas samt transport frem til leveringspunktet.

Tarifoplysninger

141. I overensstemmelse med Madridforums anbefalinger finder Energitilsynet, at de i "Regler for gastransport" punkt 17 omhandlede gebyrer skal være omkostningsneutrale. Dette skal kunne dokumenteres overfor Energitilsynet i form af et gebyrregnskab.

142. For at sikre transparente, objektive og ikke diskriminerende tariffer skal DONG offentliggøre oplysninger om tarifmetodik og - struktur. I retningslinierne fra Madridforum udspecificeres de oplysninger, der skal være tilgængelige, jf. side 10.

Allokering af kapacitet

143. Tilsynet tager anvendelsen af "først til mølle princippet" til efterretning. Men der skal sikres transparens, således at det i tilfælde af underkapacitet kan verificeres objektivt, hvem der kom først. Der kunne etableres en anmeldeordning, hvor kapacitetsreservationer samtidig med fremsendelse til DONG sendes i kopi per e-mail til Energitilsynet.

Systemet for allokering af kapacitet skal være ikke diskriminerende og transparent for at leve op til Madridforums retningslinier. DONG skal kunne dokumentere de anvendte procedurer for allokering og løbende offentliggøre oplysninger om den tilgængelige kapacitet i hovedledningerne - så detaljeret som muligt og så langt ud i fremtiden, der til en hver tid måtte være reserveret kapacitet.

144. DONG har givet tilsagn om, at ville tilbyde disse oplysninger fra juni måned 2002.

B. Gasbalancering, m.v.

Nomineringer

145. DONGs "Regler for gastransport" tilbyder nominering en gang dagligt inden kl. 12.00 (dagen inden det relevante gasdøgn). Det er - sammenlignet med regler for nomineringer i andre lande¹² - et meget tidligt tidspunkt at afslutte nomineringer på.

146. På det amerikanske marked kan transportkunden foretage nomineringer to gange dagligt¹³, hvilket minimerer risikoen for ubalance.

147. Såfremt transportkunden - i henhold til "Regler for gastransport" finder ud af at det faktisk kapacitetsbehov er anderledes end det nominerede, kan han renominere. En renominering er behæftet med et renomineringsgebyr. DONG er det eneste selskab¹⁴, som tager gebyr for renomineringer. Transportkunder til det danske transmissionssystem er stillet væsentlig ringere end transportkunder til systemer i andre lande, idet der er færre (en daglig nominering), dårligere (nominering inden kl. 12.00) samt omkostningsbehæftede (renomineringsgebyr) muligheder for at undgå balancegas.

148. Rammerne for håndtering af balancegas skal give transportkunden et incitament til at være i balance. Incitamentet skal ikke kun ligge i straffen ved de for balancegas fastsatte gebyrer, men også i at transportkunde gives gode muligheder for at tilstræbe at være i balance.

149. Tilsynet finder derfor, at krav om renomineringsgebyr skal ændres, således at de første 3 renomineringer er gratis/ikke gebyr behæftede. Mindst 2 af disse renomineringer forudsættes at ligge inden for det relevante gasdøgn. Energitilsynet vil tage konkret stilling til forslag til nærmere udformning af nominerings- og renomineringsproceduren fra DONG.

Leverings- og releveringsbestemmelser

150. Bestemmelserne i "Regler for gastransport" punkt 7.3, om at en bevillingshaver er berettiget til helt eller delvist at ophøre med at levere transportkundens gas, hvis kunden i 48 timer eller mere i de foregående 30 dage aftager eller leverer timemængder, der afviger mere end +/- 20% fra timemængderne i henhold til den godkendte nominering, er for restriktive.

151. Transportkunderne skal i forvejen betale et nomineringsgebyr, såfremt den mængde de aftager i releveringspunktet/leverer i leveringspunktet afviger mere end +/- 20% fra den godkendte nominering. Normeringsgebyret vurderes at udgøre tilstrækkelig incitament for kunden til at levere/aftage den gasmængde, der svarer til den godkendte nominering.

Balancering - rammer for balancering

152. Ifølge DONG's regler skal kundens transport af naturgas balancere på timebasis. Dette vurderes at være meget restriktivt og en vigtig forhindring for reel indførsel af tredjepartsadgang til transmissionsnettet.

153. Ved gasbalanceringen i transmissionssystemer i andre lande anvendes hyppigst døgnbalancering evt. suppleret med timebalance, jf. skematisk oversigt s. 16. Den tilladte timefleksibilitet kan i disse tilfælde udnyttes fuldt ud, hvis blot den samlede ubalance i døgnnet ligger indenfor de fastsatte rammer.

154. Stort set alle TSO'ere på det amerikanske marked anvender balancering på døgnbasis¹⁵, og også indenfor EU anvender de fleste landes TSO'ere måling på døgnbasis. Som tidligere nævnt er det kun i Belgien og Danmark, at balanceringen udelukkende foregår på timebasis¹⁶.

155. Som det ligeledes er nævnt i afsnittet om internationale sammenligninger, er det ifølge rapporten fra Hopper Energy Consultants i høj grad de fysiske rammer, der er afgørende for, om man kan nøjes med balancering på døgnbasis, eller om man skal indføre mere restriktiv timebalancering. Det taler for anvendelse af timebalancering, såfremt der er knap kapacitet i systemet på dage med spidsbelastning. TSO'ere, som har kapacitetsoverskud, kan typisk være mere tolerante.

156. Ligeledes taler det for timebalancering, såfremt transmissionssystemet er opbygget med et stort antal leverings- og releveringspunkter (benævnt som spider web system i Hopper-rapporten). TSO'ere, der skal operere sådan et system, har vanskeligere ved at administrere og måle mængden af balancegas. Selskabets tolerance bliver således mindre.

157. Da DONG ifølge egne oplysninger ikke har problemer med kapacitetsmangel i transmissionssystemet, og da det danske system generelt har få leverings- og releveringspunkter (benævnt som long line/trunk line system i Hopper-rapporten), synes der således ikke at være nogen fysisk forklaring på, hvorfor det skulle være nødvendigt med timebalancering.

158. Dertil kommer, at ingen af de frie gaskunder for øjeblikket er i stand til generere måledata på timebasis, såfremt de måtte ønske at agere transportkunde og købe gassen et andet sted end hos DONG¹⁷. Måledata ligger hos distributionsselskaberne og kan så leveres til gaskunden i løbet af et døgn, og data foreligger heller ikke på timebasis hos distributionsselskaberne. Som situationen er for øjeblikket, vil det således være umuligt for gaskunderne at honorere kravet om timebalancering, såfremt der vælges en anden gasleverandør.

159. Det vil altså være en ekstra byrde for gaskunderne såvel administrativt som økonomisk at skulle honorere krav om timebalancering. Der skal investeres i nyt måleudstyr samt IT-systemer til at kunne håndtere de indløbende data for hver time.

160. For landets kraftvarmeværker vil driften blive besværliggjort af timebalancering, da forbruget af gas ofte ændres fra time til time på grund af ændringer i temperaturen. Når kraftvarmeværkerne således får større udgifter på grund af problemer med at balancere på timebasis, vil det resultere i dyrere el- og varmepriser.

161. Et af argumenterne for at kræve timebalancering er ifølge DONG, at det vil forhindre misbrug af systemet i form af store udsving i den transporterede mængde gas indenfor det enkelte døgn.

162. Efter Energitilsynets vurdering virker det dog ikke rimeligt, at DONG med timebalanceringen indfører en foranstaltning mod misbrug, som er så restriktiv, at det reelt medfører, at ingen transportører ønsker at få tredjepartsadgang til systemet.

163. Det engelske naturgasmarked er et modent marked, hvor de forskellige parter har langt større erfaring i at agere på markedet. Dermed er der også større risiko for, at visse parter udnytter erfaringen til uberettiget fordel for dem selv. Men selv på det engelske marked anvendes døgnbalancering.

164. Da det danske marked er et langt mindre modent marked, som endnu ikke har oplevet tredjepartsadgang, synes en henvisning til det engelske marked i øvrigt mindre relevant.

165. Så længe der ikke er konstateret et misbrug af balanceringsregimet og de fysiske forhold heller ikke taler for skrappe regler, vil det være mest rimeligt at indføre regler, som tilgodeser tredjepartsadgang mest muligt. Det kunne efter Energitilsynets vurdering være ensbetydende med døgnbalancering.

166. DONG har anført, at de kunder, som ikke kan honorere kravet om timebalancering, har mulighed for at købe balanceservice hos DONG. Ved balanceservice kan tolerance tærsklen hæves i større eller mindre grad.

167. Efter Energitilsynets vurdering, er det dog problematisk, at timebalanceringen er så vanskelig at honorere for gaskunderne - og i bedste fald kun er forbundet med store ekstra omkostninger - at de ikke har andet alternativ end at købe balanceservice hos DONG. Man kunne med rette vurdere, at dette virker som en skjult forhøjelse af transmissionstariffen.

168. For at sikre tredjeparts ligeværdige adgang til transmissionssystemet finder Energitilsynet, at DONG skal tilbyde balancering på rimelige vilkår, fx i form af balancering på døgnbasis.

Balancering - balancebetaling

169. Ifølge DONG's regler skal en transportkunde betale en balancebetaling, såfremt den akkumulerede balancegasmængde indenfor en time ikke ligger mellem +/- 40 % af den maksimale timemængde. I tilfælde af at transportkunden derved tager for meget gas ud af systemet skal kunden betale, hvad der svarer til 150 % af DONG's storkundetarif for gassen.

Såfremt transportkunden tager for lidt gas ud af systemet betaler DONG 50 % af storkundetariffen for gassen. Hvis transportkunden indenfor en måned har mere balancegas end hvad der svarer til 24 gange den maksimale timemængde, vil salgsprisen på balancegassen fra DONG's side stige til 200 % af storkundetariffen og købsprisen vil falde til 25 %.

170. Med hensyn til balancebetalingens fastlæggelse, har DONG anvendt et incitamentsprincip, der går ud på at lægge købs- og salgsprisen på balancegas så langt fra den normale gaspris, at transportkunden ikke på noget tidspunkt vil få et incitament til at være i ubalance.

171. Dermed går DONG imod retningslinierne fra Madridforum, da prissætningsmetoderne ifølge disse retningslinier skal være stort set omkostningsneutrale samtidig med at de skal give incitament til en balanceret transport og optimal kapacitetsudnyttelse. DONG må altså ikke tjene på balancebetalingen.

172. Incitamentsprincippet virker umiddelbart heller ikke rimeligt, når man samtidig tager i betragtning, at de frie gaskunder vil få svært ved at honorere timebalanceringen. Da det må formodes at flere frie gaskunder kommer til at købe balancegas dyrt og sælge billigt vil målet med incitamentsprincippet, nemlig at ingen kunder er i ubalance og DONG dermed heller ikke kommer til at tjene herpå, dermed ikke blive opfyldt.

173. Økonomisk teori tilsiger desuden, at netop omkostningsægte tarifiering også skaber de bedste incitament.

174. Energitilsynet vil således lægge vægt på, at DONG indfører en omkostningsneutral prissætningsmetode ved balancebetaling.

175. Hvad angår forskellen mellem køb og salg af balancegas anvender DONG en faktor 3 (50 % ved køb og 150 % ved salg).

176. Ifølge EU-Kommissionens benchmarking-rapport svarer denne faktor meget godt til forskellen mellem købs- og salgspris for TSO'ere i de øvrige EU-lande. Enkelte TSO'ere i Tyskland har en større forskel, men de fleste TSO'ere opererer med en faktor 3-4.

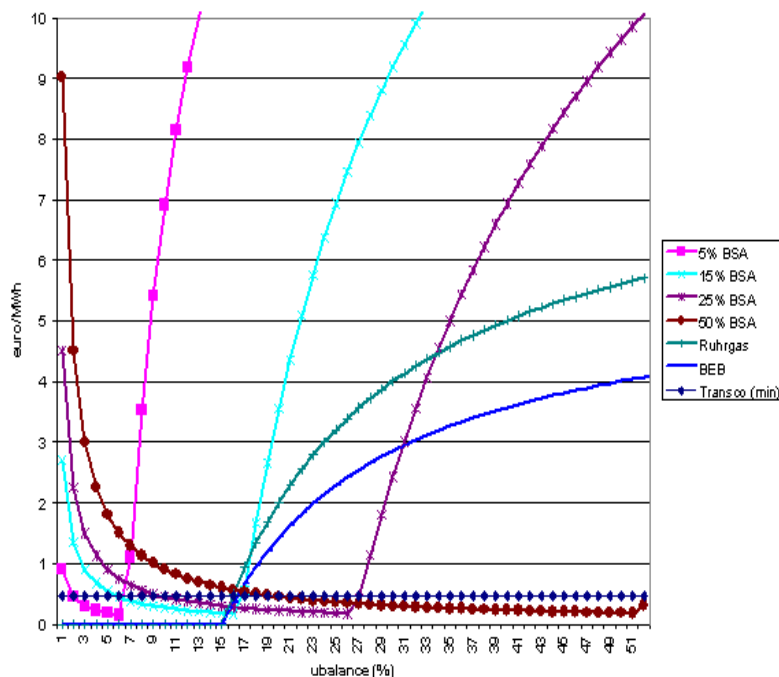
177. Det skal dog her igen tages in mente, at DONG i modsætning til andre transmissions-selskaber opererer med timebalancering, og derved kommer forskellen mellem købt og solgt balancegas til at få en større negativ betydning for transportkunderne. DONG's forskel ville være passende, såfremt selskabet indførte døgnbalancering.

178. Det genererede beløb ved køb og salg af balancegas vil dermed formentlig også være bedre i overensstemmelse med de omkostninger DONG har ved at håndtere balanceringen.

Balancering - tariffer for balanceservice

179. DONG tilbyder aftaler om balanceservice med forskellige mængdegrænser op til 100 % af døgn maksimum for balancegas, der ligger udenfor +/- 40 % af den maksimale timemængde (svarende til +/-1,66 % af døgnmaksimum). I figur 1 ses incitamentsbetalingens størrelse ved forskellig udnyttelse af aftalen om balanceservice pr. procentvis ubalance for aftaler om balanceservice på hhv. 5, 15, 25 og 50 %. Data fra 2 tyske og en britisk TSO ses også af figuren. Som det fremgår, er de første procents ubalance meget dyre, proportional med størrelsen af mængdegrænsen i den pågældende transportaftale. Derfor vil der ikke for transportkunden være noget incitament til at begrænse ubalancen, men derimod et incitament til at udnytte rammerne for balanceserviceaftalen fuldt ud.

180. Figur. 1. Balancering - Prisscenario ved fleksibelt køb af balanceservice

181. Som nævnt skal DONG ifølge retningslinierne fra Madridforum designe retfærdige, ikke diskriminerende og transparente regler for balancering. Prissætningsmetoderne skal give incitament til en balanceret transport og optimal kapacitetsudnyttelse og samtidig være stort set omkostningsneutrale.

182. Men såfremt DONG tilbyder 3 gratis renomineringer og ændrer reglerne for balancering, således at de lever op til naturgasforsyningslovens krav om rimelighed, finder Tilsynet, at balanceringsreglerne samlet set giver et passende incitament for transportkunden til at være i balance.

C. Sikkerhedsstillelse og andre finansielle forhold

Sikkerhedsstillelse

183. Krav om sikkerhedsstillelse er for vidtgående. Tilsynet finder, at der bør opstilles gennemsigtige og objektive regler for, hvilken dokumentation bevillingshaveren kan kræve, herunder klare kriterier til afklaring af transportkunders/overdragers økonomiske formåen/kreditværdighed. Såfremt transportkunden kan leve op til de fastsatte kriterier bør DONG frafalde kravet om bankgaranti.

184. DONG vil foretage en analyse af, hvorledes kreditrisikoen kan nedbringes og kravet om bankgaranti kan undgås. Løsningen implementeres ultimo juni 2002.

Sekundært marked for kapacitet

185. Retningslinjerne fra Madridforum angiver, at regler for TSO'er ikke må forhindre overdragelse af kapacitet.

186. Med henblik på at sikre et frit sekundært marked for kapacitet/fremme mulighederne for overdragelse af kapacitet mener Tilsynet, at DONG bør præcisere i "Regler for gastransport" punkt 21, at rettigheder kan overdrages både helt og delvist. Et krav om selvskyldnerkaution bør kun finde anvendelse, såfremt den kapaciteten overdrages til ikke kan leve op til de fastsatte kriterier for økonomisk formåen/kreditværdighed.

187. DONG bør endvidere kunne forhåndsgodkende de fleste potentielle købere af kapacitet i Danmark, således at kapacitet kan overdrages til disse uden behov for efterfølgende kreditvurdering og godkendelse.

188. DONG vil foretage en analyse af den finansielle risiko i forbindelse med etablering af et sekundært marked. Løsningen implementeres ultimo juni 2002.

Sikring af uafhængighed

189. Et transmissionsselskab skal - ifølge Madridforums retningslinier - være tilstrækkelig uafhængig af gasudbydere.

190. DONG vil sikre dette, idet DONG er ved at udskille handlen med gas i et selvstændigt selskab.

Force majeure

191. Tilsynet finder, at transportkundens betalingsforpligtelser bør suspenderes helt, når force majeure bevirker, at kunden ikke har mulighed for at udnytte den reserverede kapacitet.

Erstatning

192. DONG begrænser transportkundens krav på erstatning til direkte tab på max. DKK 2 mio. per døgn, med mindre den ansvarlige part handlede forsætligt.

193. Det forekommer urimeligt at afskrive sådanne erstatningskrav, hvis der er udvist grov uagtsomhed, og Tilsynet har derfor anmodet DONG om at tage begge ansvarsbegrænsninger op til overvejelse, således at ansvaret alene er fraskrevet i forbindelse med simpel uagtsomhed.

194. Det fremgår af punkt 23.2, at hvor begivenheder er belagt med gebyrer og betalinger som beskrevet i punkt 17.5 (dvs. alle gebyrer stort set), kan en part ikke ifalde yderligere erstatningsansvar. (med undtagelse af punkt 15.2(e) og 15.3(d)).

195. Tilsynet anmoder DONG om at klargøre betydningen af denne ansvarsbegrænsning.

196. Energitilsynet kan ikke acceptere en bestemmelse om, at Transportkunden er forpligtet til at skadesløsholde transmissionsbevillingshaver og/eller distributionsbevillingshaver i de tilfælde, hvor der rejses erstatningskrav mod disse fra transportkundens medarbejdere eller medkontrahenter, herunder medkontrahenters medarbejdere, egne kunder og leverandører.

1 Det europæiske forum for gasregulering - Madridforum - vedtog retningslinierne på møde den 7./8. februar 2002. 2 Version 2.2 af 1. maj 2002 3 Disse regler vil Tilsynet gennemgå i efteråret 2002. 4 Lov nr. 449 af 31.maj 2000 om naturgasforsyning samt lov nr. 481 af 7. juni 2001 om ændring af lov om naturgasforsyning. 5 Commission of the European Communities, Commission Staff Working Paper "First benchmarking report on the implementation of the internal electricity and gas market, updated version with annexes: March 2002 6 Jf. ovennævnte note, side 14 7 Jf. ovennævnte note, annex B, tabel 5. 8 "Naturgas Fyn & Naturgas Sjælland, International Nominations & Balancing Programs, final report by Hopper energy consultants, maj 2001. 9 Jf. ovennævnte note, side 17 10 Tabellen er udtryk for en forenklet beskrivelse af balanceringsreglerne i de enkelte lande. 11 Udgangspunktet er "øjeblikkelig balancering", med mulighed for time- eller døgnbalancering. 12 Jf. fodnote 8, s. 74 13 Jf. fodnote 8, s. 19 14 Jf. fodnote 8, s. 19 15 "International Nominations & Balancing Programs, final report by Hopper energy consultants" 16 "First benchmarking report on implementation of the internal electricity and gas market, Commission staff working paper, march 2002" 17 "Orientering fra Dansk Industri om Deres opfordring til DONG om at ændre reglerne om timebalancering til døgnbalancering i "Regler for gastransport".